

saavidt, at de selv kunne søge Kundskaberne, hvor de findes. Ere de først vakte og ere komne til at se, at der er Noget, der er værd at leve for, saa forstaa de ogsaa efterhaanden at søge Kundskaberne, hvor de findes. Der gives ved Litteraturen og ved mangeartede Møder rig Leilighed til at erhverve sig Kundskaber, naar man blot har begyndt at opfatte, at der er Noget, hvortil man har Brug for Kundskaberne. Jeg hørte ikke, at den ærede Ordfører i Anledning af Bevillingen til de uformuende Højskoleelever tilføjede Noget om, at Understøttelserne vare uddelte flere Steder altsor sent. Jeg veed meget vel, at det er imod den høitagtede Ministers Ønske, thi han paalagde udtrykelig Skoleraadet sidste Aar at faaedem uddelt betids, men ikke desto mindre ere Bedkommende først i August eller September Maaned blevne satte i Kundskab om, at de vilde faae Understøttelse, og det er temmelig sent, efter som Anmodningen fra den høitagtede Minister, saavidt jeg husker, udgik i Slutningen af April eller i Begyndelsen af Mai. Jeg haaber, at den høitagtede Minister fremdeles vil have sin Opmærksomhed henledt paa dette Punkt. Endvidere er jeg ikke i og for sig imod, at Portionerne ere af forskjellig Størrelse. Jeg kan gjerne indrømme, hvad der saa ofte er blevet sagt i disse Dage, at der er ingen absolut Forskiel mellem Formuende og Uformuende, at der er en jevn Overgang mellem begge, og at det derfor kan være rigtigt, at der er en Overgang, saa at Portionerne variere fra 60 Rd. og f. Ex. ned til 40 Rd., men jeg synes, at de blive vel smaa, naar de gaa ned til 15 a 20 Rd., og i alt Fald ere de for smaa, naar de kun kunne faas under Betingelse af, at Højskolen skal søges enten hele Vinteren eller hele Sommeren. Jeg haaber ogsaa, at den høitagtede Kirke- og Undervisningsminister, som jo har en saa varm Interesse for disse Sager, vil have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt. Jeg kan ikke Andet end glæde mig ved, at Posten til Seminaristers, Skolelæreres og Folkehøjskolelæreres videre Uddannelse er betydelig forøget; thi om der end er sket et Feilgreb et eller andet Sted, hvad der jo aldrig vil kunne undgaas, saa er det dog vist, at netop denne Bevilling bærer velsignelsesrige Frugter baade for Almueskolerne og ikke mindst for Højskolerne og maaske ogsaa for Borgerkolerne. Det forekommer mig rigtignok, at det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjöring) var noget let at tilfredsstille, idet han var meget vel tilfreds med, at Nedsættelsen for den botaniske Have var 20,000 Rd., men han tilføjede ikke, at det kun var med Hensyn til Stakit og Glas, at Nedsættelsen var sket, saa at det jo altsaa væsentlig kun var en Udsættelse. Det forekommer mig, som sagt, at det ærede Medlem har været noget let at tilfredsstille, saameget mere som han selv

hørte til det Flertal, der i Samlingen 1870—71 vel gif med til at give Ministeren en Bevilling af 25,000 Rd., hvad Mindretallet ikke vilde, men dog med Opfordring til at fremkomme med nye Planer, efter hvilke Udgiften kunde blive noget mindre end 325,000 Rd. Det ærede Medlem er nu særdeles vel tilfreds med, at der ikke dengang skete Nedsættelse, men at Bølsbet endog er gaaet op til 370,000 Rd.; det forekommer mig saaledes, at han er saare nøisom. Jeg stemte ogsaa fra første Færd af mod Bevillingen af de 25,000 Rd., fordi det allerede dengang var min Overbevisning, at man ikke alene ikke vilde komme ned under denne Sum, men at den vilde blive overskreden. Hvad der end ellers kan ansøres til Forsvar for dette store Haveanlæg, kan jeg dog i det Hele taget ikke tro, at det just er nogen videre økonomisk Maade, hvorpaa man er gaaet frem, efter som vi ere et lille Folk, og der er Saamange af dem, der skulle betale Pengene, der have daarlige Raad dertil, jeg tror ikke, at det under disse Forhold just var meget rigtigt at bevilge mellem 3—400,000 Rd. til Anlæg af en botanisk Have.

Dinesen: Da Ordføreren igaar omtalte den Overstigt, der staar i Spidsen for Betænkningen til den Paragraf, vi her behandle, nemlig Udgifterne under Kultusministeriet, sagde han, at der saa en bestemt Tendants i denne Overstigt, nemlig den, at man vilde vise, at det var med Urette, naar Rigsdagen blev besyldt for at være for knap med Hensyn til Bevillingen af de Midler, der anvendes til aandelige Formaal. For saavidt nu denne Overstigt ikke havde nogen anden Tendants end denne, da skulde jeg ikke have haft det Allermindste imod den; men den har tillige en anden, nemlig den, at vise Berettigelsen til at indbrage forskjellige af de Midler, der i § 21 findes opførte, i Statskassen og ophæve deres Karakter som separate Fonds. Det er dette, jeg er imod. For saavidt det Ønske, den ærede Ordfører og de, der stemme med ham, nære, kun gif ud paa, naar de tale om en parlamentarisk Kommission, at komme til at undersøge det høiere Undervisningsvæsen i det Hele, da skulde jeg ikke være derimod; thi naar vi f. Ex. se hen til, at der er mange Mænd, der gaa ud i Landet som Præster og som theologiske Studerende, der saa godt som ikke have hørt Forelæsninger paa Universitetet, men have hjulpet sig igennem ad anden Vej, saa beviser dette, at der er nogle Mangler tilstede ved Universitetet, som i høi Grad trænge til at afhjælpes, og naar vi ligeledes se, at hver Elev ved Sorø Akademi koster denne Anstalt omtrent 500 Rd. aarlig, saa viser dette ogsaa, at disse Midler langt fra komme til en saa frugtbar Anvendelse, som de vilde kunne komme ved at anvendes paa anden Maade. Det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjöring)